

NOMINERADE TILL
LILLA AUGUSTPRISET
2016

POSTNORD STÖDJER AUGUSTPRISET

Augustpriset lyfter fram ny svensk litteratur, till nytta och nöje. PostNord vill inspirera alla att läsa, skriva och kommunicera. Därför stödjer vi Augustpriset.

ELITE HOTELS STÖDJER AUGUSTPRISET

Vi vill vara med och bidra till att lyfta det skrivna ordet för alla åldrar. Vi är övertygade om att litteratur öppnar våra ögon för andra världar än vår egen och vi är därför stolta över att vara sponsor av Augustpriset.

Jury

ERIK TITUSSON

Ordförande

Förlagschef, Lilla Piratförlaget

JOHANNA KARLSSON

Svensklärare och bokbloggare

ANNIKA NASIELL

Förläggare och redaktör som även håller
skrivkurser för barn och vuxna

MARIE SKEPPSTEDT

Kommunikationsrådgivare, PostNord

AMANDA SVENSSON

Författare och kulturskribent

SVENSKA FÖRLÄGGAREFÖRENINGEN

STOCKHOLM 2016

© RESPEKTIVE FÖRFATTARE

OMSLAG & GRAFISK FORM: LUKAS MÖLLERSTEN

TYPOGRAFI: GARAMOND, TRADE GOTHIC

TRYCKT HOS LINDEROTHS TRYCKERI, VINGÅKER 2016

ISBN: 978-91-983442-0-2

Innehåll

- 9 FÖRORD
- II HENNING BOLLMARK
Perspektiv – en rymdsaga om Medelhavet
- 23 SMILLA LUUK
*Åttahundratusen trehundrafemtiosex tick
och ett knippe röda tulpaner*
- 33 SIGRID NIKKA
Då rallarroset blommar
- 49 SANNA FAGERSTRÖM
Nedräkning
- 63 MATILDA STJERNQVIST
Samklang
- 79 GABRIEL ZETTERSTRÖM
Jag är 20 år och har OCD

FÖRORD

TVÅ SAKER KÄNNETECKNAR årets inskickade bidrag, dels bredden, dels samtiden. Vi har läst flera texter som utmanar och leker med etablerade genrer som sci-fi, romance, thriller och fantasy – skrivna med en sprakande berättarglädje. Genrebredden avspeglas också i de sex bidrag som juryn har valt att nominera och som är samlade i den här boken. Men samtidens stora utmaningar återfinns också bland de inskickade bidragen. Det som skildras är en ofta brutal samtid som tvingat flera författare att se bortom sin egen person för att istället försöka ta sig an de stora frågorna – vilka är vi och vilka vill vi vara?

Lilla Augustpriset är Sveriges största litterära pristävling för unga. I år skickades hela 632 bidrag in för bedömning av juryn. Förra årets vinnare Rasmus Bjerkander beskrev hur författardrömmen fick en skjuts när han tog emot Lilla Augustpriset ur kulturministerns hand. Det är juryns förhoppning att författarna till årets nominerade bidrag får samma känsla. Vi i juryn ser fram emot att läsa mer!

ERIK TITUSSON

Juryns ordförande

HENNING
BOLLMARK

Perspektiv
– en rymdsaga om
Medelhavet

DET VAR DEN 11 325:E årsdagen av Skeppets ankomst till Hemvärlden. Månarna Rojava och Nasareth låg så placerade mellan sin moderplanet och Plejaderna, så att de senare stjärnornas stoftklädda, rödskimrande nebulosor skymdes helt för första gången på årtusenden. Det var tecknet som man hade väntat på. Tre av de största astroindiefararna som någonsin byggts stävade ut från den dömda värld vars resurser och livskraft deras skapande uttömt det sista av. De var strålningståliga byggen de tre, och de hette Malala, Vår, och Janitsjar. De skulle komma att bli de sista skeppen att någonsin lämna Hemvärlden. De var ämnade för en enda resa, resan till Mittens Rike i galaxens mittpunkt. Där fanns det nya livet, det visste man från de sporadiskt inkommande

hjälpförsändelserna och deras medföljande meddelanden. Andra människor levde där, människor mycket lika de från Hemvärlden. I Mittens Rike fanns framtiden, det hade meddelandena lovat.

Vid denna tid levde en man i Hemvärlden. Han hette Abbas, och hade varit gudsmän hela livet. Han var en av de som fått ynnesten att fara med färjan upp till Malala, det skedde två månader innan hennes avfärd. Han hade skänkt bort sin helgedom till månglare och arbetat i gruvorna närmast planetkärnan i tio år för att få råd att själv fara med på Malala och hysa sina två barn på Janitsjar som var flottans moderskepp. På Janitsjar skulle de styrande från Hemvärlden färdas. Hon ansågs vara en säkrare farkost, om än långsammare då hon var tungt lastad med ädla metaller och bundet kol. Abbas barn hette Andal och Mirja, och att veta att de skulle vistas på Janitsjar när de tre skeppen gjorde loss från gravitationsfältet runt Hemvärlden lugnade honom. Han skulle träffa dem igen, på andra sidan det svarta havet.

Abbas satt i sin kammare på Malala. Han skulle inte ligga i artificiell sömnkapsel utan att åldras under hela resan, som de flesta ombord på skeppet. Han hade fått tjänst bland maskinisterna i motordistriktet, och med lönen därifrån betalade han sina barns resa och sömn i den säkrare farkosten. Han skulle sova i sju år, och i sju goda år skulle han vara en främling för tiden och för den heliga entropins skoningslösa tärande av själ och hjärta. Sedan skulle han vakna, och gå i tjänst under de resterande sju åren, och sju onda års vistelse

nära Malalas motorer skulle göra honom radiosjuk och gammal. Abbas bad till sin gud om att dessa svåra år inte skulle ta livet av honom helt.

De for i Nasareths skugga, från Hemvärlden som inte längre var deras. Abbas såg det sista av planeten genom det stora plasmafönstret i sin kammare. Många var kvar där nere. Många år skulle gå tills haven torkat och vulkanernas energiutspyende glöd falnat. Än föddes barn i Hemvärlden. Dessa barn skulle leva, men de skulle leva svåra liv, kämpades mot varandra om de sista dropparna näringslösning. Abbas önskade bättre för sina barn. Från den dagen barnens mor dog så hade han vetat att de alla tre måste fara. Abbas såg och kände hur den sista elektromagnetiska strängen mellan skeppet och planeten brast. Han sade ett sista farväl till sin Sara, och sov.

*Tiden fungerar annorlunda i rymden, mycket annorlunda från vad du är van vid. Den är inte fast, som nere på planeter eller i de svarta hålen. Där är tiden greppbar. Förståelig i sin konsekvens. I rymden saknar tiden konsistens. Den är en vätska. En gas. En känsla. Håll ut din hand och den rinner mellan fingrarna på dig. Spring din väg och den fyller dina lungor. Tiden bor i dig, för du är en del av den. Sagoberättare i fjärran tid, mycket fjärran, den tid som fanns på planeten som alla människor stammar ifrån, dessa berättare gav tiden namn som Heliga och Okränkbara. Den var för dem orubb-
lig och förutbestämd, det var som om tiden var det största som fanns. Men inget är större än rymden.*

Abbas vaknade, och det var mörkt. Fönstret hade stängts snart efter hans insomnande för att spara energi. Han öppnade det, och den stora, skimrande plasmaskärmen spändes med ett sprakande ut till sin fulla vidd. Bakom den var stjärnor. Inte de rätta stjärnorna, för han kände inte igen dem. Han var ensam i rummet, som han somnat. Kammarens belysning svarade inte på knapptryck. Abbas stannade i rummet tills han blev hungrig, då hade fönstret slutit sig igen. De båda kammardörrarna öppnade sig vid hans närmande. De gled in i väggarna utan ljud, och gled igen lika ljudlöst bakom hans rygg.

Korridoren utanför var sparsamt upplyst. Abbas gick genom den med stor möda; hans muskler var mycket svaga efter tiden i kapseln, men han hade hjälp av att korridoren inte var bredare än att han nådde att hålla sina handflator mot väggarna. Korridorens väggar var klädda med svarta paneler och gråa, låsta dörrar. I dess ände fanns en luftsluss, och bakom den begynte en ny och större korridor i samma riktning som den förra. Den var dränkt i ett rött sken, och hade flera ingångar liknande den Abbas kommit ur. Abbas gick genom korridoren med stor möda, för hans somatiska nervnätverk var ovant vid hettan i luften. Korridorens väggar var klädda med valsar och pistonger, och i pistongerna kunde han höra ånga och bränsle blandas med ett lågt visslande. I korridorens ände fanns en luftsluss, och bakom den begynte en tredje korridor, som fortsatte i den riktning den ärvt från sina två föregångare. Den var ljus, så ljus att Abbas bländades, och så bred att den snarast var en sal. Dess väggar var

klädda med vita paneler och öppna dörrar. Genom dörröppningarna såg Abbas män och kvinnor arbeta vid maskiner, med verktyg i händerna. I korridorens ände satt en mikrofon, en högtalare, och änden på ett stort, mekaniskt rör.

Här tog hans vila slut, och hans arbete vid. Han var den sista att vakna av alla de som hade andra passet, och då hade han ändå vaknat för tidigt, tretton månader innan sju år passerat. Tidsplanen hade tidigarelagts, berättades det, på grund av händelser bortom ursprungstankens händelsehorisont. Man hade fått ett meddelande från Mittens Rike, en radioförsändelse. Den hade berättat att folket där sett de tre skeppen lämna Hemvärlden. Att de förstod och kände med skeppsbesättningarnas svåra öde, och att de ville göra vad de kunde för att hjälpa. Men det fanns ett problem, hade meddelandet fortsatt. Människorna på Malala, Vår och Janitsjar var tillsammans för många. De skulle göra slut på alla resurser i galaxens mitt alldeles för fort, förklarade meddelandet. Så man kunde bara ta emot två av de tre skeppen. Det tredjes öde nämndes inte.

Det fanns en plan, fick Abbas veta. Man hade på Malala slutit en pakt med Janitsjar. I en kapprusning om att komma först fram vore det långsamma moderskeppet fördömt, i kampen mot de lättare lastade och därmed snabbare Malala och Vår. Därför hade den besuttna ledningen på Janitsjar kontaktat Malala med ett erbjudande. Om Malala kunde se till att Vår omintetgjordes så skulle hela dess besättning bli rikligt belönad vid framkomsten till Mittens Rike. Abbas såg i denna svåra synd räddningen för sina barn, Andal och

Mirja som sov på Janitsjar. Han blundade för det faktum att både Malala och Vår bar på fler passagerare än Janitsjar, och för det faktum att passagerarna på moderskeppet i allmänhet tillhörde de styrande grupper som i Hemvärlden så ofta tagit för sig på de andra invånarnas bekostnad.

Abbas hatade dem, och han hatade sig själv för att han inte bestred dem såsom Sara alltid gjort när hon var i livet, men de hade hans barn, så han lydde dem. De hade tagit henne, de fick inte ta dem också. Det hade på Malala, fick han höra, gjorts försök att kasta om planen; överge Janitsjar och tillsammans med Vår fortsätta mot galaxens mitt, men girigheten hade fått överhanden på skeppet. Alla solidariska idéer hade kvästs av åtrån till rikedomarna på Janitsjar. Vår skulle röjas ur vägen.

Planens nyckel var Malalas hastighet som en funktion av verksamheten i hennes motorer. Man skulle med en kärnexplosion ur motorerna styra en asteroid ur sin bana och få den att krossa Vår. Planen var utarbetad intill den minsta matematiska detaljen av autohjärnorna, men det fanns en faktor man räddes som man inte kunde känna till. En ångestens variabel x . Det gällde om Janitsjar i ett dubbelspel slutit samma pakt med Vår som de hade med Malala, spelat på svart såväl som rött för att garantera pengarna tillbaka. Man misstänkte det starkt, för inte bara Malala hade ökat farten. Även Vår hade satt av i språngmarsch mot asteroidfältet. Så det var bråttom att komma först, mycket bråttom. Månader gick, och år. Läget förändrades intet, bara skalan.

Abbas arbetade hårt i motorerna. Han lyfte tungt och

tänkte skarpt. Han sov där han arbetade; han arbetade i sömnen. Varje dag kom en försändelse av mat, dryck, bränsle och eventuell post ur det mekaniska röret i korridorrens ände. Arbetet gick ut på att, förutom allmänt underhåll av motorerna, fördela det kärnbränsle som drev skeppet över dess motorer. Det var en komplicerad process som förr hade utförts av mekaniska män, men den tekniken hade gått förlorad för länge sedan och ersatts med manuell hantering. Abbas bar en skyddsdräkt som hjälpte mot strålningen i bränslekapslarna, men han kunde ändå känna värmen från uranet om han tog en av de ärtstora kapslarna i sin handskklädda hand. Tillsammans med de nitton andra maskinisterna slet han hårt på sin kropp och på sitt psyke, för de levde i en helig pakt av ömsesidigt beroende i kampen för överlevnad. Abbas tänkte mycket på sina barn vid den här tiden. Hans hopp var att få svar på den försändelse han skickat dem med flottans interna radiosändare. Men Janitsjar låg tyst.

Det var den 11 337:e årsdagen av Skeppets ankomst till Hemvärlden, den 12:e årsdagen av avresan därifrån. Malala hade vunnit kapprusningen till asteroidfältet, men Abbas hade förlorat den. Han var en gammal man. Det monotona arbetet och den radioaktiva strålningen hade påskyndat hans celldöd. Hans skägg hade grånat. Hans händer var flammiga och darrade av radiosjuka. Han var brutalt stark i armarna, men hjärtskärande svag i själen. Hans sinne var fyllt av en enda tanke, vars ursprungliga syfte han näst intill glömt. Han mindes två namn, Andal och Mirja. De var viktiga för ho-

nom, det visste han. För länge sedan hade han försökt kontakta dem, men de hade inte svarat honom dittills, vilket han sört mycket. Men han gav aldrig upp. »Han vill rädda sina barn på Janitsjar«, sade de andra maskinisterna till varandra.

Men så, just denna dag, som var samma dag som det stora förräderiet skulle ske, kom svaret med morgonens förnödenheter ur röret. Det var stor uppståndelse kring röret, för man fick tio gånger så mycket bränsle som vanligt denna dag. Det var till explosionen som skulle rädda dem alla genom att offra skeppet Vår och dess besättning; en svartnad, deformerad blybehållare, stor som ett kohuvud och med ett tjockt handtag på var sida. Mitt på den satt en varningstext: »EXTREM RADIOAKTIVITET. HANTERAS VAR-SAMT OCH PÅ EGEN RISK. LADDAS I MOTOR C5«. Maskinisterna ryggade tillbaka vid läsningen av texten. Alla utom Abbas, för han hade sett brevet som låg bredvid behållaren. Det bar hans namn. Han gick fram och tog det, varpå han snabbt drog sig tillbaka och spelade upp det i sin skyddsdräkt så att bara han hörde.

Det var en kvinnoröst som talade. Det var Mirja, det skulle Abbas aldrig ta fel på, men hon lät så vuxen på orden. Abbas brast i gråt. Mirja var vaken. Inte på Janitsjar, men på Vår! Hon hade hamnat där med sin bror som ersättning för att deras plats på Janitsjar tagits ifrån dem av en rik köpman. Hon hade varit vaken hela resan med sin bror. De var fullvuxna nu. Hon talade om för honom hur skeppets styrande tänkte förråda Malala, hur de lovats rikedomar av Janitsjar, allt saker han förutsett, förutom att de, hans barn, fanns på

fel skepp. De hade riskerat mycket genom att skicka detta meddelande, det förstod han, för här tog inspelningen abrupt slut. De kunde ha upptäckts. Var de ännu i livet? Nu stod hans maskinistlag i begrepp att undanröja allt hopp med sin massmordets försändelse. Vad skulle han ta sig till? I den stora, ljusa maskinkorridoren i motordistriktet i Malalas akter stod den förskrämda församlingen i en vid båge runt den enorma uranmängden. Ingen ville bära blyet. Ingen ville offra sig; de hade alla offrat nog. Det var då Abbas klev fram, med tårar i ögonen och beslutsam min. Då tänkte de andra: Där går en man och offrar sitt liv för sina barns skull. Och de hade rätt. Och de lämnade plats åt honom, för han skulle till kammaren längst ner i korridoren. Abbas fattade handtagen; de var brännheta även genom handskarna. Han lyfte besten och gick nerför korridoren. Blyet smälte stålet i hans handskar, och det rann ner och svedde hans hud. Han ökade farten. De andra följde efter honom på avstånd.

När tiden närmade sig att svänga in i kammaren där motor C5 fanns så tyckte de andra maskinisterna att Abbas sprang underligt. Han saktade inte ner. Han gjorde ingen ansats att svänga runt sin tunga börda. De hade rätt. Innan de visste ordet av var Abbas inne i luftslussen i korridorens ände. Dörren gick igen bakom honom innan någon hann ifatt, och nu var de tvungna att vänta tills tryckutjämnningen var klar innan de kunde följa efter galningen, trots sitt dunkande på dörren med stålhandskeklädda nävar och skiftnycklar. Inne i slussen stod Abbas redo, utan att släppa

den krackelerande blybehållaren, utan att blickas av maskinisternas vrålade vädjanden om att han skulle stanna. Där han stod i slussen bad han till sin gud att Malalas besättning skulle förlåta honom för det han måste göra.

När dörren på andra sidan öppnades så rusade han framåt i den röda korridoren. Pistongerna dunkade vilt, som om de visste vilken fara de svävade i. De pyste av ilska. Abbas fick en nästintill förblindande varmluftsdunst in i hjälmen, och det sved svårt i ögonen på honom, men han fortsatte. Bakom sig kunde han snart höra hur slussen öppnats och de andra kom efter i sin panikdrivna jakt. En slungad skiftnyckel kom farande över hans vänstra axel. En andra krossade hans högra häl. Han haltade in i luftslussen i korridorens ände. Han tänkte bara på Mirjas röst och Andals ansikte. I det grönaktiga ljuset från uranet, som nu skymtade bakom sprickor i blybehållaren, tyckte han sig kunna se dem. De log mot honom. Det lyste i deras ögon. De var lyckliga, i Mittens Rike. Abbas bad till sin gud att hans barn skulle förlåta honom för det han måste göra.

Den sista korridoren var lika mörk som sist, men Abbas lyste upp den. Han var ett giftgrönt viljans fyrhorn, han var den Onde förklädd till Herden i dödsskuggans dal. Han stapplade framåt, lutande sig mot den högra väggen som substitut för sin skadade fot. Hela hans väsen bromsade emot gatloppet, men han var tvungen att fortsätta, så det gjorde han. Ända in i kammaren längst bort i korridoren, där han sovit tretton månader för lite. Dörren lämnade han öppen. Han tryckte på fönsterknappen med pannan. Plas-

mafältet fräste och rev som en instängd katt. Bakom den fanns stjärnorna, Guds ögon, och de flammande kloten såg ner på honom med blickar som is. Abbas undvek att möta dem. När slussen bakom honom öppnades så mötte han istället blickarna från sina forna kamrater. De stannade upp, förstenade. Bakom dem fanns den röda korridoren, och bakom nästa sluss den vita med sin ände i det mekaniska röret. Där såg han hela världen, och hela världen såg tillbaka på honom. Abbas bad till sin gud att han måtte träffa Sara igen. Han vred runt kroppen och ögonen mot stjärnorna, och forcerade i ett väldigt slag plasman med uranmassan han burit i sina händer. De båda materialen smälte samman, uranets aktiveringsladdning tog eld, och i en gigantisk explosion sönderdelades astroindiefararen Malala. Inget ljud gjorde den, för i rymden finns inga partiklar vari ljud kan färdas.

Långt borta, på en planet nära galaxens mitt, såg en människosamling ett litet blinkande på natthimlen, och de gissade att det var en fallande stjärna. De önskade sig ägodelar, ära och älskare.

JURYNS MOTIVERING: Redan i det första stycket ger det högtidliga språket i *Perspektiv – en rymdsaga om Medelhavet* läsaren en ledtråd om att någonting storslaget ska hända. Och det gör det. En far och två barn på två olika skepp mot framtiden i Mittens Rike. När förutsättningarna plötsligt ändras måste fadern ta ett svårt beslut.

SMILLA LUUK

*Åttahundratusen
trehundrafemtiosex
tick och ett knippe röda
tulpaner*

VI SES PÅ VÄSTERBRON. Din klarröda halsduk har slitit sig loss ett varv från din hals och fladdrar ryckigt i vinden, och mitt trassellockiga hår blåser för mina ögon. Jag tittar på en grushög när jag mumlar fram ett försiktigt hej. Det är så konstigt, för trots att vi har träffats kanske en miljard gånger så har det aldrig varit så här. Luften har aldrig vibrerat så mycket mellan oss, och jag har aldrig förut behövt studera mina Dr. Martens i ditt sällskap. Fast sedan är ju ingenting som det brukade vara, inte efter ölen och vinet och tolvslaget och champagnen och dansen och pratet och blicken och den först försiktiga men sedan ivriga kyssen. Den förändrade liksom allt. Jag tar ett djupt, kallt andetag, möter din blick och säger att jag tror jag är kär i dig. Jag väntar, och du tittar på mig, och så säger du »okej«.

Okej? Bara okej? Inte mer än så? Jag känner hur paniken väljer fram i kroppen, och jag tror att du inte har hört vad jag nyss sa. Så jag säger det igen, jag förklarar och jag berättar hur jag känner, att jag inte bara tycker om dig utan att jag faktiskt liksom behöver dig rent fysiskt för att annars kommer jag att gå sönder. Jag säger att vi inte kan fortsätta vara bara bästa vänner, för att det går faktiskt inte att träffa dig och veta att du inte vill ha mig så som jag vill ha dig. Min blick blir bedjande, nästan desperat när jag svamlar fram allt jag tänkt på sedan den där kyssen för exakt tretton dagar sedan. Du lyssnar tålmodigt på mig och vänder sedan bort blicken, tittar ut över vattnet och tänder en cigarett. Du tar dig tiden att tända en cigarett, medan jag står precis mitt framför dig och faller tusen meter. Röken ringlar ut ur din mun när du svarar att då kanske vi måste sluta träffas ett tag. Inte för att du inte tycker om mig, men för att det här kom alldeles för plötsligt.

Jag tror att jag dör lite där och då. Brons konturer suddas ut, och jag känner hur jag är på väg att börja gråta. Fan, inte nu, jag vill inte gråta framför dig just nu. När du ser hur ledsen jag blir så fimpar du cigaretten och tar ett stadigt grepp om mina axlar. Dina händer är varma. Du säger att du tycker om mig, men att du måste få tänka. Att en sådan här grej är för viktig och stor för att bestämma mitt på en bro. Och så säger du att du ska höra av dig snart. Sedan pussar du mig på pannan, släpper mina axlar, och går därifrån. Jag ser hur snön slaskar upp på dina alldeles för kalla sneakers när din ryggtavla sakta försvinner ut ur mitt synfält och du lämnar mig ensam kvar.

På natten kan jag inte sova. Täcket klibbar och korvar sig vid fötterna, och de röda siffrorna på den digitala displayen avlöser sakta varandra. Allt jag kan tänka på är dig, och det känns som någonting man läst och hört tusen gånger, men just i natt är det så himla sant. Klockan slår 04:12 när jag till slut stiger upp, klär på mig tre lager kläder och tyst, tyst stänger ytterdörren bakom mig. Utomhus är det iskallt – kylan biter i kinderna och läpparna frasar i den torra vinterluften. Jag måste ha båda händerna i fickorna för att inte tappa känslan i dem, och den kritvita röken från mina andetag avtecknar sig tydligt mot den svarta natt-himlen. I mitt huvud trängs hundratusentals tankar om utrymme och uppmärksamhet och jag tror att jag kommer sprängas inifrån vilken sekund som helst. Jag vet att beslutet är ditt och att det är du som ska höra av dig. Allt jag kan göra är att vänta, och det är den vetskapen som gör att jag ser framför mig hur jag så småningom kommer explodera i en miljon bitar som sakta kommer dala ner och landa i den fastfrusna, gråbruna slasken samtidigt som alla mina tankar och känslor kommer att befrias till tonerna av ett avgrundsdjupt vrål.

Morgonen därpå köper jag hem ett knippe tulpaner. De är klarröda och det gnisslar i de vaxade bladen när jag sätter ner dem i vasen. Jag har läst på noga exakt hur man ska sköta dem för att de ska hålla så länge som möjligt. Man ska fylla på med nytt, iskallt vatten cirka tre centimeter upp i vasen varje dag, skära en två centimeter stor snittyta varje morgon och förvara vasen i kylan under natten (obs! inte

tillsammans med frukt). Om man gör allt det så ska de tydligen kunna hålla i en vecka. Så varje morgon byter jag vatten i vasen och snittar mina tulpaner på nytt. Och när jag kommer hem från skolan är det första jag gör att titta till dem för att se så att de fortfarande mår bra. För varje dag som går så blir de lite kortare, men de lever i alla fall. Fina och klarröda står de på mitt skrivbord (obs! inte i solen) och håller ut. Jag tänker att så länge de gör det så ska jag också göra det.

Men du hör inte av dig. Inte första dagen, och inte andra dagen, och inte tredje dagen. Blommorna blir kortare och kortare, och jag snittar febrilt. I skolan går jag på lektionerna, men hör inte ett ord av vad någon säger. Det är som om en stumfilm spelas upp framför mig. Folk verkar ha det trevligt, de verkar prata och skratta med varandra, men jag bara betraktar allt på avstånd och väntar. Räknar sekunder och minuter. Tvåhundrausen niohundrafem tick. Tvåhundrausen niohundrasex tick. Varje sekund som passerar betyder att jag är en sekund närmare att få veta vad du vill med mig. Med oss. Sekunderna är det mest konkreta jag kan hålla fast vid i den vidriga väntan. Tvåhundrausen niohundrasju tick. Tvåhundrausen niohundraåtta tick. En sekund i taget kan jag stå ut.

Exakt fem dagar efter att du lämnat mig ensam på bron så ringer jag dig. Fast det är det absolut sista jag borde göra, och trots att jag lovat mig själv att hålla ut, så gör jag det. Jag går längs med Rådmansgatan, klockan är 02:34, i väskan har jag en tom plunta och jag har just hånglat upp en okänd tjej

på en klubb med neonfärg på väggarna. Precis i den stunden tycker jag att det är den bästa idén i världen att ringa dig. Signalerna går fram en efter en, men du svarar inte. Så klart. Jag väntar ut alla sex signaler innan din telefonsvarare går på. När jag hör din välbekanta röst blir jag alldeles kall inombords. Du har ändrat din röstbrevlåda. Och jag har inte märkt det. Efter pipet tar jag sats och ska precis öppna munnen när jag känner en våg av illamående skölja genom kroppen. Jag lägger på samtidigt som jag böjer mig fram och hulkar upp vodka blandat med magsyra. Ett gäng snubbar stannar på andra sidan gatan och ropar, busvisslar och pekar. Jag rätar på mig och torkar mig om munnen med handryggen, och försöker sedan vingla rakryggat hela vägen hem. Utan att ta bort mitt smink lägger jag mig i sängen och somnar direkt för första gången på flera dagar.

Dagen efter vaknar jag med ett ryck. Klockan är 13:32 och jag känner mig tom i kroppen men tung i huvudet. När jag öppnar kylskåpet för att ta fram mjölken till mitt kaffe så ser jag att de röda tulpanerna har börjat sloka. Förtvivlat snittar jag dem på nytt, fyller på extra kallt vatten och lägger till och med i några isbitar. Jag ställer dem på mitt skrivbord (obs! inte i solen), och väntar på att de ska resa sig. De gör inte det. Medan jag står där och stirrar på de icke-resande tulpanerna kommer ångesten. Den attackerar plötsligt, och brer snabbt ut sig i ett tentakelliknande grenverk. Slingrar sig runt alla organ i hela min kropp, ett efter ett, tills den till slut virar sig runt mina lungor och drar åt så hårt att jag inte kan andas. Jag måste ut, jag kvävs. Jag drar

på mig mina springkläder och springer ut, snabbt, snabbt, snabbt, bort från ångesten. Jag tar mig till den längsta backen jag känner till, och så springer jag upp och ner för den tills mina ben skakar och jag inte hör någonting alls förutom min egen puls som dunkar i mina öron. Och även om det känns som att jag ska falla ihop när som helst av ren utmattning så föredrar jag ett huvud fyllt av hjärtslag framför ett huvud fyllt av tankar och tick och tulpanskötselråd och ångest.

På kvällen när jag ligger i min säng ser jag hur mobilen plötsligt lyser upp på det stökiga nattduksbordet bredvid mig. Det är du. Jag tittar panikslaget på hur telefonen rör sig i takt med vibrationerna, och på ditt namn som rullar över skärmen. Du ringer mig. Jag sträcker mig långsamt fram för att ta upp telefonen, men precis när jag rör vid skärmen så slutar den vibrera och slocknar igen. Jag missar ditt samtal. Jag har väntat i över femhundraarton tusen tick, och ändå jag missar ditt samtal. Jag rycker ut laddar-sladden, tar upp telefonen och kastar den hårt i golvet. Det blir en liten spricka i översta högra hörnet, men det spelar ingen roll alls. Ingenting spelar någon roll. Jag går upp och rycker ut de röda, slokande tulpanerna ur vasen, bryter dem mitt itu och trycker ner dem i min papperskorg. Så lite spelar någonting någon roll. Sedan slänger jag mig på sängen och stirrar upp i taket på en brun fläck som varit där så länge jag kan minnas. Fläcken är så jävla ful, och du är så jävla fin, och jag vill så jävla gärna veta vad du hade tänkt säga till mig.

Plötsligt lyser telefonen upp igen, och jag får en notis om att du har lämnat ett meddelande. Det går en stöt genom min kropp, och med skakiga fingrar knappar jag in numret till min röstbrevlåda och lyssnar på din röst. Sedan trycker jag 2#, så att jag får höra det igen. Du säger att du har tänkt nu. Och att du vill träffas imorgon klockan tio, på samma plats som vi senast skildes åt. Jag väntar exakt trehundratolv tick innan jag svarar ett »okej«. Bara så. Vill inte verka för desperat. Sedan kniper jag ihop ögonen hårt och räknar ner ända tills väckarklockan ringer och jag äntligen slipper knipa mer.

Jag ägnar orimligt lång tid åt att få eyelineren exakt perfekt. Hela tjuugo minuter tar det att få vingen precis lagom lång och tjock och böjd. Sedan sätter jag på mig min kalla men söta, marinblå midjekjol, och rullar upp håret i en liten låg knut. På bussen på väg mot ditt svar lyssnar jag på liveversionen av Håkan Hellströms »Man måste dö några gånger innan man kan leva«, tittar ut genom den skitiga rutan och tänker att det här är precis som på film.

När jag sedan ser dig komma gåendes på andra sidan Västerbron så tänker jag på ingenting alls. Alla tick är tillfälligt borta och mitt huvud är för en gångs skull ekande tomt. Du kommer fram och så tittar du på mig. Det blåser ingenting, så jag tittar på dig med. Du har inte på dig din klarröda halsduk. Vi står där länge, länge, utan att säga ett ord. Sedan tar du sats, andas in och öppnar munnen.

Aldrig har en sekund varit så evighetslång.

En mullrande stad varit så knäpptyst.

Varenda muskel i min kropp så spänd och stilla.
Du andas ut, släpper ner axlarna och ler.
»Jag har tänkt. Och jag vill.«

JURYNS MOTIVERING: En klarröd halsduk och ett dito hjärta. Ett knippe klarröda tulpaner och ett liv som står på hold medan kärleken vägs på distans. Innehållet i novellen *Åttahundratusen trehundrafemtiosex klick och ett knippe röda tulpaner* är tusen år gammalt, men kärleken är ny. Medan vi njuter av fina metaforer och snygga formuleringar väntar vår huvudperson på beskedet som ska hela eller trasa sönder tillvaron.

SIGRID NIKKA

*Då rallarrosen
blommar*

SAKER ÄNDRAS. Hon hade aldrig riktigt accepterat det, inte förrän han blev ett evigt bevis på det. Ett bevis som inte ens hon kunde förneka.

Hon kunde se folket nedanför lägenheten, som rusade runt på Stockholms gator. Det var ett annat tempo, en rytm hon aldrig kunde falla in i, även om det gått lång tid. Ibland undrade hon varför hon åkt. Varför hon hade satt sig på tåget och sett älven försvinna. Ibland var hon säker.

Hon trivdes i Stockholm. Även om det var ovant. Framförallt rädslan. Den var inte en del av henne, hon hade inte det i blodet. Hon kunde vara rädd för de dagar de blivit insnöade och inte kommit ner till källaren, hon hade varit rädd de dagar då skörden verkade slå fel. Men den rädslan som var inristad i själen, som männen i grönt som marscherade längs gatorna bar på, som radion talade om i en bisarrt lugn och saklig ton, den kunde hon inte förstå.

Hon var inte rädd. I alla fall inte som alla andra, snarare fann hon styrka i rädslan, i oron. Hon hade inte ångrat sig, inte ångrat att hon åkt.

Möjligtvis hade hon ångrat honom.

Hennes fingrar gled längs med gardinerna. De skulle snart dras för. Träning inför mörkläggningsgardiner, om det nu skulle bli så i framtiden.

Mörkret. Det och den oförståeliga rädslan var det värsta. Hon saknade midnattssolen, dagen som aldrig tog slut, det som sannerligen gav känslan av att tiden aldrig rörde sig. Visst kunde vintrarna bli mörka. Men det var ett helt annat mörker. Stockholmsnätter var fortfarande mörkare än midvintern hemma.

Hon reste sig upp från köksbordet, sköt in den ensamma stolen till bordet. På andra sidan stod bäddsoffan. Det var litet. Vedspisen och kokyterna tog upp nästan all plats. Ändå fanns det en rymd i rummet, nästan som i pörtet hon lämnat.

Det luktade svagt av rallarrosen som stod i vasen nedanför det enda fönstret i lägenhetens enda rum. Hon hade hittat några på vägen till sjukhuset. De hade sett ensamma ut de med.

Rallarrosen hade precis slagit ut när han kom. Han hade varit oerhört populär från första stund han steg ner på perongen, pastorn hade skakat hand med honom som bara pastorn kunde, alltför länge, alltför hårt. Han hade sett lite skakad ut och hans tunna läppar hade bildat ett något ner-

vöst men ändå tacksamt leende och han hade artigt tagit av sig hatten för alla på perrongen, både en och två gånger. Han bröt på stockholmska. Samtliga som besökte hans mottagning hade skrattat mycket gott åt det. Talat om hur doktor Saarinen var en riktig rikssvensk, trots att han kom från Karelen.

Han hade varit hemma hos dem ofta, många gånger hade han stått i förstukvisten och klappat den småtjocka katten innan han till slut rest sig, borstat av kathåren som ändå alltid blev kvar och knackat på dörren innan han öppnade den. Att han knackade berättade alltid att det var han. Ingen annan i byn skulle någonsin få för sig att göra något annat än att gå rakt in, speciellt om kaffelukten, den som doftade så speciellt eftersom hon bryggde kaffet på just sitt sätt, nådde utanför väggarna. Dessutom knackade han alltid samma rytm. Hans rytm. Hans melodi. Hans puls.

»Säg till om jag stör«, sa han alltid när han försiktigt öppnade dörren. »Så går jag med detsamma.«

På samma sätt kom alltid arrendator Östermark fram och slog ut med armarna framför honom och omfamnade den nästan trettio år yngre mannen med ett högt utrop.

»Nå inte stör du någonsin!«

Hon hade hållit med Östermark, han var alltid välkommen. På samma sätt kunde hon inte mer än hålla med de gamla tanterna när de sa att Tom Saarinen sannerligen var förskräckligt trevlig. För det var han. Han talade lugnt och mjukt, alltid eftertänksamt och avvägande, men inte som han spelade och övervägde sin egen vinning utan som att

han alltid bar med sig ett genuint intresse gentemot alla han mötte och ville bidra så mycket han kunde till samtalet, oavsett hur mycket eller hur lite han kunde om ämnet.

Han bröt upp vardagen. Inte för att hon inte trivdes hos arrendator Östermark, tvärtom så var anställningen som hushållerska alldeles utmärkt för henne. Fru Östermark var pigg och ständigt uppdaterad på det senaste, familjen läste varenda tidning de kunde få utdelad och även om de inte hade några barn så var huset alltid livligt. Arrendator Östermark var lika givmild som han var stolt över sin titel och huset stod aldrig någonsin tomt på gäster. Lukten av kaffe och nybakade kanellängder hängde alltid i luften.

För arrendator Östermark var hela byn hans släkt men om någon så var Saarinen hans son. Med tiden var Tom där jämt och ständigt, talade om högt och lågt, från utbyggnaden av skolan som han skulle hjälpa till med, till viskningarna från resten av Europa. Nog var det bra att han inte var kvar i Karelen, det kunde alla hålla med om. De röda hade visserligen tagit över för länge sedan, men nu började obehaget krypa allt närmare, kalla vindar från alla håll. Han talade inte mycket om det. Hon anade hemlängtan. Anade att den lilla byn fyllde något i honom, att han trivdes där lika bra som hon. Men trots det, trots hans bakgrund som på många sätt tycktes lik hennes och många andras var han speciell. Annorlunda. Han bar med sig en annan rytm, en annan tidsrymd.

Han hade stannat länge. Han hade många gånger ätit kanellängder och talat om viskningarna.

Då rallarrosen blommar

Många rallarrosor hann blomma ut och vissna. Viskningarna från kontinenten hann bli till skrik.

Hon hällde upp ljummet vatten, satte ner tallriken i vattnet och sköljde omsorgsfullt av den innan hon fyllde på vasen med vatten. Att rallarrosen nådde ner till Stockholm var nytt. Kanske hade ingen märkt den överhuvudtaget utom hon.

Tiden rörde sig i Stockholm. Tiden rörde sig i världen. Ändå, eller just därför, verkade ingen ha tid. Det kanske inte var konstigt egentligen. Nya tider, nya världar. Även en del av henne hade fångats med i rytmen. Dagarna blev mer repetitiva, förlorade sitt lugn, sitt tempo som hon kunde komma ihåg hemifrån. Tiden kom och tiden gick. Inget stannade kvar. Inget förblev. Rallarrosorna i vasen började vissna även de. De klarade inte av att ha inte ha jord. Men hon ville ändå påstå att de brukade klara sig längre i vaser där hemma. Kanske var det ljuset, kanske luften. Kanske var det bara att tiden rörde sig så annorlunda där. Han hade aldrig förstått det.

De hade blivit goda vänner. Han var inneboende hos professor Karjalainen som var sällskapssjuk efter att han blivit änkeman och som hade insisterat på att få ha Saaronen boende på ovanvåningen istället för att han skulle få ett rum precis bredvid mottagningen. Och Karjalainen kunde konsten att övertala folk. Så oavsett om det var logiskt eller inte fick Saaronen vandra längs landsvägen som löpte tvärs igenom byn varje morgon och varje kväll.

Hon började gå med honom. Först bara av misstag, deras vägar korsades när hon skulle till affären och handla eller när hon skulle ut på fältet med eftermiddagskaffe, eller när hon hälsat på pastorn och hjälpt pastorskan med att laga mat. Men hon märkte snart hur hon började vandra efter hans schema. Började gå ut när hon anade att han skulle vara där. För första gången blev hon medveten om tiden, den tid och den rytm han bar med sig. Han kunde inte förstå deras, hennes, tempo. Det som var så oberört. Han hade alltid planer, alltid drömmar. Bar alltid med sig nya idéer, nytt hopp. Nya tankar. Han bröt upp det som hade känts så fast, så bestämt. Ändå passade han inte in i pusslet. Han verkade snarare som en bit från ett helt annat.

Om de passade ihop överhuvudtaget gick att ifrågasätta. Men hon trivdes med honom och han trivdes med henne. Efter ett tag gick han alltid upp till deras hus och knackade på så att de inte skulle missa varandra när han gick. Han för-
enade deras rytmer till en.

»Säg till om jag stör Elina. Så går jag med detsamma«, sa han alltid när han stod i dörrkarmen och såg in i köket på hur hon förberedde sig för att gå. Hon kunde aldrig riktigt träffa rätt i hans rytm, var alltid lite sen eller lite för tidig. Han rubbade hennes tidsuppfattning. Men han väntade alltid, eller så väntade hon.

Och de gick tillsammans längs landsvägen och talade på ett sätt hon aldrig pratat med någon annan.

Det var en sensommar då något hände. De satt bland ralarrosen precis bredvid älven under midnattssolens värme

och slog bort myggor och knott så gott det gick. Han fick slå mest. Han var inte van vid deras obevekliga ihärdighet.

Hon kunde inte komma ihåg vad de pratat om. Kanske hade de varit tysta. Hon kom ihåg känslan av att somna, även om hon inte kunde minna sig att hon varit trött. Men sättet stillheten växte sig runt dem från ingenstans till att plötsligt vara starkare än allt annat kom hon ihåg i detalj.

Midnattssolen fick älvens vatten att glittra. Den var klarblank. Strömmarna syntes inte alls. Det fanns ingen rörelse, inga röster. Hon lutade sig mot hans axel. Han hade en långärmad skjorta men myggorna bet igenom det tunna tyget. Kavajen hade han tagit av sig på grund av värmen, precis som hatten. Hans skor var smutsiga. Han hade lyft upp henne och burit henne, båda vilt skrattandes, över de blöteste partierna och halaste stenarna för att de skulle komma så nära vattnet som möjligt. Hon hade inga skor alls och hade dragit upp kjolen för att kunna vila fötterna i det kalla vattnet. Den osynliga strömmen kändes lätt, smekande. Det var fuktigt i luften. Hennes bruna hår lockade sig. Hans askblonda var lika platt som alltid. Det hängde nerför hans panna. Han log.

En känsla av att sakta men säkert somna. En lugn, omslutande känsla som kom från ingenstans och växte till att bli allting.

Det doftade av rallarros.

Tiden pulserade tyst och omärkbart.

Och hon insåg att hon inte kunde vara utan honom.

Hon torkade av disken. Det började bli sent. Hon skulle

upp tidigt, innan solen ens stigit upp riktigt, för att vara på sjukhuset i tid. Hon skulle vandra över kullersten och smala gränder samtidigt som solen steg upp och Stockholm vaknade. Det var den bästa tiden. Det kändes mest som hemma. Mest som lugnet.

Även om det var ett lugn som bara väntade på storm.

Alla väntade på krig. Hon kom inte ihåg det förra. Inte på riktigt, inte med egna minnesbilder, men samtidigt kändes det bekant. Både arrendatorn och fru Östermark hade berättat det så många gånger, hennes egna föräldrar hade berättat det gång på gång. Alla visste.

Hon kom ihåg hur de hade sparat gamla ransoneringskort som ett minne, en påminnelse om vad som var viktigt, om vad de bar med sig när allt annat föll. Arrendator Östermark brukade berätta hur mycket han saknat kaffet. Han hade alltid älskat hur hon bryggde det åt dem, han sa alltid att hon kunde brygga det precis som hans mor gjort när han var liten. Fru Östermark hade saknat sockret. Hon drack alltid kaffe på bit.

Det var på tal om att införa ransoneringar igen. Om det blev krig.

Kaffet skulle garantera ransoneras först. Hon kände det. Blicken gled till kaffekanan. Hon använde den sällan.

Blev det krig skulle hon skicka sina ransoneringskort på kaffe till arrendator Östermark. Han skulle inte behöva bli utan kaffe när rallarroset blommade i högsommaren.

Tom hade älskat kaffe han med.

Kanske var det därför hon slutat dricka det själv.

Då rallarrosen blommar

Hennes faster hade alltid sagt att tiden stannade när olyckan inträffade, som när hennes man hade gått bort i lungsot, som när hennes bror hade försvunnit till sjöss på väg till Amerika. Hon själv kunde inte hålla med. För henne hade tiden alltid stått stilla.

Den satte först igång när han åkte.

Rallarrosen blommade. De hade suttit vid älven och han hade hållit om henne. Myggen hade slutat attackera honom lika mycket. Hans blod hade blivit norrländskt.

»De omplacerar mig. I beredskap om kriget kommer.«
Tystnad.

Myggorna surrade. De svaga vågorna slog nätt emot kanten.

Världens rytm sattes med ens igång.

Han åkte. Satte sig på tåget och åkte långt bort. Det kändes som att det var stunden efter han berättat om det. Han lovade att skriva. Hon lovade sig själv att inte läsa. Arrendator Östermark kramade honom som en son som åker ut i krig när de tog avsked på perrongen. Professor Karjalainen gav honom alla sina favoritböcker, en stapel som räckte Tom upp till hakan när han bar dem. Pastorn tackade av honom och hyllade allt han gjort för byn. Tom nickade och tackade, talade om för alla hur mycket han älskade byn och alla där. Han kramade om henne en sista gång, länge. Sa hur mycket han älskade henne. Lovade och svor att komma tillbaka. Att allt skulle bli som vanligt.

Hur de skulle vandra, prata och bara vara igen.

»Jag har nog mest stört känner jag«, skrattade han till.

Konduktören blev arg. Tåget skulle bli försenat. Men han stod kvar. Stod kvar och lovade och försäkrade. Hans röst hade åter blivit mer rikssvensk. Som att han anpassade sig tillbaka. Som att det hela bara varit något tillfälligt. Ett hjärtslag. En del av hans eviga rytm som aldrig passade.

Han slet sig till slut. Satte sig på tåget. Åkte iväg mot nya drömmar, nytt hopp. En ny framtid.

Hon stod kvar och såg efter honom. Undrade om han älskat henne. Om hon älskat honom.

En månad senare gav även hon sig iväg. Hon stod inte ut. Rytmen var förstörd. Lugnet var borta. Byn kändes inte längre som en isolerad del av resten av verkligheten. Kriget var allt folk pratade om. Älven kändes lika stormig som under islossningen, även om det var vindstilla. Midnattssolen kändes tung och drog bara ut på redan oändligt långa dagar.

Tiden hade gått från befriare till förtryckare. En påminnelse om att han åkt som aldrig tog slut. Hon var fortfarande knuten till hans tid. Var varje morgon redo att gå med honom mot hans mottagning och varje kväll redo att vandra hem.

Men han var inte där.

Hon klarade det inte. Det var som tiden insett sitt misstag och tog igen allt den missat. Som den rörde sig genom byn och plockade upp allt den glömt en gång för mycket länge sedan. Byn som tiden glömde hade väckts ur sömnen.

Det var inte ett storslaget avsked när hon åkte. Ingen förstod nog varför hon gjorde det överhuvudtaget. Men de gamla tanterna från kyrkan kom, och pastorn och Östermark

och alla deras närmaste. Hon kramade alla så hårt hon kunde. Hon undrade om de märkt att klockorna börjat ticka. Eller om han bara varit en period som allt annat för dem. Tillfällig och passerande.

Hon satte sig på tåget och åkte mot Stockholm. Hon hade fått en anställning som sjuksköterska, de behövde folk. Hon hade arbetat som barnflicka tidigare, för länge sedan. Hon hade lite erfarenhet.

Inte ens tåget kändes som vad hon en gång sett det som. Det kändes inte som vägen mot något nytt, något större. Pulserandet mot rälsen talade inte längre om hopp, drömmar och framtid. Allt det hade han tagit med sig när han åkte.

Rallarrosen försvann genom kupéns fönster.

På köksbordet hos Östermark hade hon lämnat de mest detaljerade instruktionerna som hon hade kunnat formulera om hur hon bryggde sitt kaffe.

Då hade hon åtminstone gjort något avtryck på världen.

Det hade blivit bättre. Hon hade nya vänner. Några norr-länningar, andra som glatt skrattade åt hennes melodiskt finlandssvenska dialekt. Jobbet var bra. Det kändes som att hon gjorde något viktigt, som att hon existerade i tiden, i världen. Det stoppade känslan att tiden bara gick utan att bevara någonting.

Men en del av känslan fanns ändå kvar. Tiden var hennes plågoande. Hon hade aldrig tidigare känt stress. Nu kändes det som att hon alltid hade bråttom. Som att tiden höll på att ta slut.

En Johan Fredriksson hade bjudit ut henne en kväll, han var en budpojke i hennes ålder som åkte Stockholm runt på sin cykel. De hade trevligt och skiljdes som vänner. Men inte mer än det.

Hon hade inte hört från Tom. Östermark hade fått hennes adress och de hade insisterat på att ge den till Tom. Hon hade tackat nej. Var han var hade hon ingen aning om.

När han hade talat om vart han skulle åka där hemma hade det ett tag sett ut som om han skulle till Malmö, så långt söderut man kunde komma. Andra gånger hade det talats om att han skulle bli stationerad på någon militärbas. Ett mycket kort tag hade det verkat bli Stockholm. Hon undrade om en del av henne åkt dit för att hon hoppades på att få se honom.

Hon saknade honom, saknade honom som att en del av världen hade rubbats och försvunnit med honom. Saknade hans rytm, hur tiden pulserade runt honom. Saknade hans leende, hans eftertänksamma sätt att tala.

Hon saknade rallarrosens blomster.

Hon knuffade bordet närmare köket för att ge mer plats till bäddsoffan. Vek upp den, tog fram de stora kuddarna ur linneskåpet, drog för gardinerna och ställde rallarrosen på bordet så den inte skulle få för mycket ljus och vissna än tidigare. Kanske skulle hon inte se fler.

Det knackade.

Avståndet till rummets alla väggar var bara tre stora armslängder åt varje håll. Hon tog ett långt steg åt vänster för att nå nyckeln och vred om.

»Den öppnas inåt!«

Knackningens rytm avbröts mitt i. Hon avslutade den i huvudet. Ryckte till. Hon avslutade den. Hon hade hört den förr. Om och om igen. Som om tiden aldrig rört sig. Som om tiden åter stannat.

»Säg till om jag stör ...«

Ett steg in i rummet.

»... så går jag med detsamma.«

Hon lyfte huvudet.

Han såg äldre ut. Håret hade blivit än mer smutsblont. Rocken var dåligt lappad. Hon skulle ha gjort det bättre. Skräddarna här kunde inte sy.

Han log. Tunna, tunna läppar.

Nervöst men tacksamt. Ödmjukt.

Hjärtat hoppade inte ett slag. Det bytte fullständigt rytm.

Hon undrade hur han tagit sig dit. Vad han ville. Om han skulle stanna. Om han ångrade sig. Om han saknat. Om han älskat. Om han undrat. Om han fortfarande var han.

Om någon berättat för honom om den lilla men så oändligt väsentliga detaljen att tiden roterade runt honom som jorden runt solen.

Hon hade velat säga hur mycket han störde. Hur mycket han förstörde, raserade, kasserade. Hur mycket han ändrade. Hur arg och frustrerad och ledsen och absolut oförståeligt förälskad hon var i honom.

»Du inte bara stör.«

Det luktade rallarros i rummet.

»Du rubbar hela min existens.«

Han skrattade till. Log. Såg något skamset ner i golvet. Men leendet var glatt. Ögonen kärleksfulla. Han var sannerligen där. Det var sannerligen han.

Hon älskade honom mer än hon kunde förstå.

Tiden stannade och tiden gick. En rytm av älvens skvalpande, myggornas surrande och tåg som pulserade mot rälsen dunkade någonstans djupt i hennes minne.

Han ändrade allt.

Rallarrosen blommade.

Hon log utmattat.

»Välkommen.«

JURYNS MOTIVERING: *Då rallarrosen blommar* är en finstämd berättelse som lågmält och trovärdigt låter oss följa en kvinnas oväntade uppbrott under en svunnen tid. Där finns också kärleken till Tom, kantad av oro och vanda i en vardag där tidens gång är påtaglig. En välskriven text med vacker gestaltning, rytmiskt språk och omvälvande känslor.

SANNA

FAGERSTRÖM

Nedräkning

»TID?«

»Fyra timmar, femtiotvå minuter och ... tjugo sekunder.«
Jag suckar i mörkret, jag är definitivt inte redo för det här.

»Undrar hur det kommer att hända ...? Tror du att det kommer göra ont?« frågar han nyfiket. Eller, jag tror att det är en han, rösten är lite för mörk för att vara en kvinnas, men ändå tillräckligt ljus för att få mig osäker.

»Jag tycker att du tar det här lite för lättsamt«, svarar jag bittert.

»Vi känner knappt varandra. Jag är ledsen, men jag kan inte riktigt sörja.«

»Vadå, känner inte varandra? Vi har ju varit grannar i nästan tre timmar nu.« Stengolvet har fått min ända att smärtsamt värka så jag ställer mig upp och skakar ut benen.

»Jag skulle nog till och med vilja kalla oss bästisar«, tillägger jag med ett leende. Det kommer ett ljud som är någonting mellan en fnysning och ett skratt.

»Jag vet inte ens ditt namn, vilket i alla fall jag skulle säga är ett krav om man ska vara bästisar.« Det är jag tvungen att hålla med om.

»Jag heter Kim«, säger jag samtidigt som jag går fram till väggen som vetter mot rösten och lägger handen på den kalla ventil varifrån den kommer, som ett slags hälsning.

»Sebastian.« Kille, alltså.

»Trevligt att träffa dig, Sebastian. Tyvärr kommer nog vår vänskap att vara kortvarig.« Jag suckar ännu en gång och tittar på armbandsurets svagt självlysande siffror. Sebastian verkar läsa mina tankar, för han frågar igen: »Tid?«

»Fyra timmar, fyrtiosju minuter och ... fem sekunder«, blir svaret den här gången. Vi blir tysta, det enda ljudet som hörs är mina fotsteg när jag oroligt går fram och tillbaka i det trånga utrymmet jag har fått.

Efter en stund kommer det ett irriterat läte från väggen.

»Kan du sluta gå runt sådär?« hörs Sebastians röst. »Jag blir nervös.«

»Vad ska jag annars göra?« frågar jag, lika irriterad. Jag antar att man får nära till ilska när man hamnar i en situation som den här. »Det är inte som om jag har en bok här inne.«

»Lägg dig ner och sov istället, om du vill ha ett tidsfördriv.«

»Jag kan inte sova, golvet är för hårt. Dessutom är det för kallt.«

Det dröjer innan Sebastians svar kommer.

»Ha-har du ingen madrass?« Jag stirrar mot väggen i misstro.

Nedräkning

»En vadå?«

»En madrass. Du vet, en sådan där mjuk sak, klädd i tyg, ofta fylld med fjädrar.«

»Skämtar du?!« exploderar jag. »Har du en madrass? Vad är det här för särbehandling?«

Sebastian visslar kort. »Jobbigt att vara i dina kläder just nu.«

Jag vill skrika av frustration. Inte nog med att armbandsuret känns som ett ton sten på mina axlar, nu får jag även reda på att min granne verkar bo i något som liknar ett hotellrum.

»Har du en TV där inne också, eller?« frågar jag spydigt. »Eller kanske en popcornmaskin?«

»Sluta vara arg på mig, är det mitt fel att de verkar gilla mig mer?«

»Jag måste ta ut det på någon, och du är den enda i närheten«, fnysar jag innan jag suckar hårt för tredje gången och sätter mig ner på golvet. Jag hatar verkligen det här.

...

»Tid?«

»Tre timmar, trettiosex minuter och ... tio sekunder.« Tiden går så långsamt, men jag är inte säker på om det är en bra eller dålig sak.

»Du svarade aldrig på min fråga förut«, säger Sebastian.

»Vilken fråga?«

»Hur tror du att det kommer hända? Tror du att det kommer göra ont?« Det är inte något som jag gärna tänker på.

»Jag tror knappast att de kommer vara skonsamma. Det är tortyr bara att få veta tiden.«

»Men de kanske tycker att klockan är tillräckligt jobbig för dig, kanske har du fått vad du förtjänar efter det.« Han är tyst i några sekunder innan han fortsätter. »Varför förtjänar du det, förresten? Vad har du gjort?« Det är inte heller något jag vill tänka på.

Men så fort frågan ställs, börjar jag såklart tänka på det. Jag kan nästan känna den metalliska lukten av blod än en gång genomborra mina näsborrar, känna värmen från kniven som jag hårt hade klamrat mig fast vid som om mitt liv hängde på det. Blundandes skakar jag på huvudet för att få det att klarna. Sebastian väntar tålmodigt på mitt svar.

»Jag ...« Jag avbryter mig och börjar om. »Min pappa var inte ... snäll. Jag kunde hållas vaken hela nätter när han var på dåligt humör.« Mina tankar börjar vandra; till de höjda rösterna, ljudet av glas som krossas, den tysta gråten som alltid följde.

»I början tog han bara ut det på min mamma, och bara när han trodde att jag och min syster sov. Det var fortfarande hemskt, men det kändes inte riktigt verkligt när det var en dörr emellan. Han såg också alltid till att städa upp efteråt, det kändes nästan som om allt hade varit en dröm när jag kom in i köket på morgonen och såg honom sitta där helt lugnt, med kaffe i ena handen och en tidning i den andra. Det enda som vittnade om att något hade hänt var bandagen han hade runt knogarna.

Men efter ett tag var det som om nätterna inte räckte till

längre. Bråken började tidigare och tidigare för varje kväll som gick, till slut kunde det hända dygnet runt. Han gick inte bara på mamma längre, heller. Så fort man vistades i samma hus som honom var man rädd att han när som helst skulle explodera. Jag lärde mig saker som att man alltid ska vrida lite på huvudet innan smällen kommer, det gör mindre ont om knogen träffar kindbenet istället för näsan. Det är inte något som ett barn borde lära sig.«

Jag tystnar igen och tar ett djupt andetag. Inte ett ljud kommer från Sebastian, han kanske inte ens lyssnar. Han skulle lika gärna kunna ha somnat. Jag fortsätter ändå.

»Det höll på i några år, vi levde alla tre i konstant skräck. Det är nästan löjligt hur mycket makt han hade över oss, tillräckligt för att ingen av oss skulle våga nämna det för andra, att fråga om hjälp utifrån var uteslutet.

Men en dag fick jag bara ... Jag fick bara nog. Det gick inte längre, det var som om något bara klickade i mig.«

Min röst börjar darra lite, jag harklar mig och fortsätter.

»Jag och mamma var i köket. Hon satt vid matbordet medan jag stod och hackade lök inför middagen. Dörren i hallen öppnades och vi förstod direkt att det var han på grund av den långa raden av svordomar som hördes. Jag tittrade på mamma. Hon såg ut att vara lika rädd som jag kände mig. När han kom in i köket, ägnade han knappt en blick åt mig. Han kanske inte ens såg mig, bänken jag stod vid var lite skydd av kylan.

Ingen tid gick till att säga något, utan han gick direkt på. Det var ... det var det värsta han hade gjort dittills. Jag stod

bara där och såg på, fortfarande med ett hårt grepp runt kniven som jag hade hackat lök med. När han var klar vände han sig mot mig. Sedan vet jag inte riktigt vad det var som hände, men det var då jag fick nog. Jag bara gick fram till honom och ...«

Rösten sviker mig. Om och om igen ser jag hur kniven sjönk in i hans mage, så lätt att det nästan kändes som att skära i smör. Mitt lilla utrymme verkar mörkare än någonsin. Jag kryper ihop till en liten boll med händerna runt knäna. Så blir jag sittandes tyst en lång stund.

»Efteråt gick det inte lång tid innan de tog mig.« Min röst är lika liten som jag känner mig. »Jag förmådde inte att röra på mig, inte ens släppa kniven, så det var inte svårt för dem att lista ut vem som hade gjort det.«

Sebastian säger fortfarande inte någonting, jag tror nästan att han har somnat innan jag hör ett försiktigt: »Jag är ledsen.«

Jag nickar långsamt.

»Jag med.«

...

»Tid?«

»Två timmar, fyrtyotvå minuter och ... trettio sekunder.« Jag sitter fortfarande i samma position som tidigare, trots att mina ben började krampa för en lång stund sedan. Mina tankar hänger sig kvar vid historien som jag berättade tidigare. Jag måste få ut den ur mitt huvud, inget kommer att bli bättre för att jag hänger upp mig vid det som redan har hänt.

Nedräkning

Tvärtom; jag mår bara sämre, vilket jag absolut inte vill, det är för lite tid kvar för att vara ledsen.

»Du, då?« frågar jag Sebastian i ett försök att styra bort mina tankar.

»Ursäkta?«

»Du sa aldrig vad du har gjort för att förtjäna det här.«

Det tar några sekunder innan han svarar: »Jag är för snygg, det distraherade människorna runt omkring mig.«

Jag blänger mot väggen mellan oss.

»Kom igen! Du kan inte strunta i att berätta när jag nyss beskrev hela mitt liv.«

»Det är sant«, säger han ursäktande, men fortsätter inte. Jag höjer på ena ögonbrynet.

»Så? Låt höra.«

Han suckar. »Jag stal pengar från affären jag jobbade extra i.«

Min mun öppnas, men jag får inte fram ett ljud.

»Ursäkta?« säger jag till slut. »De låste in dig *här* för att du tog lite pengar ur en kassaapparat?«

»Det var egentligen inte så lite pengar, men ja.«

»M-men«, säger jag, helt oförstående. »Hur länge ska du vara här?«

»Jag vet inte, till skillnad från dig har jag faktiskt ingen aning om vad som ska hända mig.«

»Du vet inte ens om du kommer ut?«

»Nej, men jag kan ju alltid hoppas.«

»Hur länge har du varit här?«

»Svårt att säga ... Några månader? Ett år? Jag har inte

haft någon klocka förrän du kom hit.« Det har jag redan listat ut, varför skulle han fråga efter tiden så ofta om han har en egen klocka? En annan tanke slår mig.

»Har du varit ensam hela tiden? Eller kommer det förbi andra ibland, som jag?«

»Det har varit en person en gång tidigare, hon var här i ungefär en vecka, skulle jag tro. Eller runt sju längre sovperioder, i alla fall.«

»Så under flera månader har du bara pratat med två personer?« Jag får nästan panik av att bara tänka på det, att vara helt själv här nere. Det är ett mirakel att han inte har blivit galen än.

»Ja«, svarar Sebastian.

För tillfället tycker jag nästan mer synd om Sebastian än om mig själv, jag vet i alla fall vad som ska hända mig, jag har till och med ett bestämt klockslag. Sebastians framtid ligger helt i mörker, lika tjockt som det runt oss. Han har ingen aning om vad som kommer att hända. Mina tankar avbryts av Sebastians röst:

»Vad tänker du på?«

»Att du kanske förtjänar att ha en madrass, ändå. Trots att jag inte har någon.«

Han skrattar till, vilket lättar upp den tryckta stämningen. I alla fall en aning.

»Jo«, säger han. »Det tycker jag också.«

...

»Tid?«

»En timme, trettioåtta minuter och ... tjugo sekunder.«
Mitt hjärta börjar banka lite hårdare, det börjar närma sig nu. Jag är fortfarande inte redo, men jag tror inte att man någonsin kan bli redo för det här.

...

»Tid?«

»Fyrtioåtta minuter och ... trettiofem sekunder.« Jag står upp igen, lutad mot väggen. Mina ögon lyckas aldrig vänja sig vid mörkret, vilket irriterar mig. Inte ens armbandsurets siffror kan lysa upp speciellt mycket av omgivningen. Kan det inte finnas ett fönster eller något?

Inte för att det finns speciellt mycket att se på, tänker jag med en suck. Trots rädslan som hotar att kväva mig, känner jag hur rastlös jag är. Väntan är så tråkig.

»Jag förstår att de kanske inte bryr sig«, säger jag till Sebastian. »Men det vore trevligt med lite musik eller något. Hur svårt kan det vara att bara ge oss en Ipod?«

»Jag kan sjunga för dig, om du vill.«

Jag rynkar på ögonbrynen.

»Kan du sjunga?« frågar jag.

»Det är i alla fall bättre än inget.«

»Okej, visst. Sjung något.«

»Vad vill du höra?«

»Spelar ingen roll, ta någon låt som du kan, bara.« Han börjar sjunga en poplåt.

»Nej!« klagar jag direkt. »Inte den, den är ju sämst!«

»Men du sa ju att jag kunde ta vilken jag ville.« Han låter lätt förolämpad, vilket nästan får mig att skratta.

»Jaha«, fnysar han. »Då tar jag väl någon annan.« Han börjar om, den här gången är det en lugnare låt. Den låter som en lägereldssång, det enda som fattas är en gammal gitarr och marshmallows att rosta. Och själva brasan, förstås.

Sebastians röst är mjuk, den sveper runt mig och får mig att känna mig tryggare än förut. Jag vill nästan lägga mig ner och sova, glömma allt. Blundandes lutar jag huvudet mot väggen och snart hummar jag med i melodin. När han slutar öppnar jag ögonen igen.

»Du sjunger ju bra«, säger jag.

»Varför så förvånad?« blir svaret.

»Någonsin funderat på att starta en karriär?«

»Jo, visst. Så fort jag har kommit över det lilla hinder som den här hålan utgör, ska jag bli en stjärna.«

»*Lilla* hinder.«

»Ett mindre snedsteg i mitt annars perfekta liv.«

Jag skrattar.

...

»Tid?«

»Tio minuter och ... fem sekunder.« Det känns som om mitt bröst ska explodera. Jag kan knappt andas. Sebastian sväljer och släpper ut ett skakigt andetag.

»Är du nervös?« frågar jag.

»Lite, konstigt nog«, säger han.

»Du sa förut att vi knappt kände varandra, så du kunde

inte riktigt sörja, men ... tror du inte att vi kanske har blivit tillräckligt bra vänner för att du ska vara ledsen, i alla fall lite?«

Tystnad.

»Jo«, hör jag till slut. Det är lite mer än en viskning. »Jo, lite ledsen är jag.«

Min hals är tjock av gråt, men jag ler ändå.

»Tack.«

Jag hör honom röra sig på andra sidan väggen och när han pratar igen är han närmare än förut.

»Jag är nog så pass ledsen att jag till och med kommer att tänka på dig när du försvinner.«

»Verkligen? Jag kommer att tänka på dig också, och hoppas att du kommer ut härifrån så att du kan starta din karriär som sångare.«

»Ha inte för höga förhoppningar bara.«

Tystnad igen. Hela min kropp skakar vid det här laget.

»Sebastian?« Min röst darrar. Jag försöker svälja men det bara stockar sig i halsen.

»Ja?«

»Jag är rädd.«

»Finns det något som jag kan göra?« Nej, det finns det inte. Det vet vi båda två. Men jag blir ändå rörd av hans medlidande.

»Ljug för mig«, säger jag. »Berätta att allt kommer att gå bra, att jag snart kommer att få åka hem och se min syster igen. Säg att allt kommer att ordna sig.«

»Allt kommer att ordna sig, tro inte en sekund att det

inte kommer att göra det.« Hans röst är som en klippa, stabil och säker. Jag tror honom nästan.

»Okej.«

»Du kommer att se din syster om bara några timmar. Hälsa till henne från mig när du gör det.«

»Vem ska jag säga att du är?« frågar jag. »Killen i rummet bredvid?«

»Den kommande stjärnan, Sebastian. Glöm inte att du hörde mig först när du ser mig på TV.«

»Glöm inte att jag var den första som sa att du skulle bli sångare«, svarar jag. »Du får se till att bjuda in mig till alla konserter och röda mattor.«

»Självklart.«

»Bra.« Skämtandet får mig att känna mig lite bättre till mods, det är det enda sättet att hålla skräcken borta. Vi lyssnar på varandras andetag en stund.

...

»Tid?«

»Två minuter och ... trettio sekunder.« Det här är definitivt den värsta tortyren som finns. Jag kan inte titta bort från uret. Siffrorna tickar långsamt iväg, varje sekund känns som en evighet. Jag vet inte om jag vill stanna tiden eller få den att gå fortare. Väntandet gör mig galen, men det jag väntar på är inte något som jag vill ska hända. Hela situationen ger mig en extrem ångest.

»En minut.« Han frågade inte, men jag säger det ändå, bara för att säga det högt. Allt känns så överkligt.

»Trettio sekunder.« Mina andetag har blivit korta och ytliga. Sebastian förblir tyst, för vad kan han säga?

»Tio sekunder.«

»Jag är ledsen«, viskar han då. »Verkligen, verkligen ledsen.« Jag svarar inte, utan säger bara:

»Fem sekunder.«

»Fyra.«

»Tre.«

»Två.«

»Ett.«

»No...« Jag avbryts av att dörren öppnas. Efter allt mörker sätter det skarpa ljuset som plötsligt tränger in mina ögon i brand. Jag kniper ihop ansiktet, totalt förblindad. Därför ser jag inte mannen som hårt tar tag i min arm och drar ut mig, ser inte rummet som han tar mig till eller vad som finns inuti, jag bara ber tyst att det ska vara över snabbt. Men jag vågar inte hoppas för mycket.

JURYNS MOTIVERING: I novellen *Nedräkning* kliver vi in i ett märkligt universum där det råder ständigt mörker. Ungdomarna Kim och Sebastian räknar timmar, minuter och sekunder tills ... ja, vad som ska hända med dem vet de inte, men att det är något hemskt framgår med all önskvärd tydlighet. Brott är begångna och straff ska utmätas, när tiden väl tickat klart. Berättelsens täta språk och drivna framåtrörelse föser läsaren obehagligt mot undergången.

MATILDA STJERNQVIST

Samklang

JAG HAJAR TILL. Nästa sekund ligger både bananmackan och ett gäng komponenter som tidigare var min dator i en hög på köksgolvet. Ficktjuvssnabbt rotar jag fram mobilen och kikar en extra gång på antagningsbeskedet. Besvikelsen. Den intensiva besvikelsen. Jag kommer inte spatsera runt med en vit läkarrock och stetoskop. Inte forska om malignt melanom. Inte bli som morfar. Medan jag lägger mig ynkligt på trasmattan frågar jag mig vem av oss på golvet som är tråsigast. Jag suckar. Den största biten dator spelar fortfarande musik. Mattan är tyst.

Ibland funderar jag över musikens förmåga att teleportera sinnen. Tonerna som sköljer bort tid och rum, orden som blir hypnotiska, rytmen som skänker den befriande känslan av att bara vara. Musik kan förflytta oss fysiskt också, förstås. När »It's Friday« spelas lämnar jag genast min plats på golvet för att slå till datorbiten. Musiken tystnar. Musik. Underbara musik.

Först då hör jag knackningarna.

»Akila!? Öppna dörren innan jag sparkar in den!«

Jag vänder mig om. Jobbet som fairtradebanan på torget är bra betalt räknat i bananer, men pengarna räcker knappt till att fixa en ny dator. En insparkad dörr på det och min budget kapitulerar. Jag skyndar till ytterdörren i kaninmorgontofflorna. Sidenmorgonrocken är på, ansiktet osminkat, håret i en trasslig nattfläta.

En chockad Hasse står på andra sidan tröskeln. Hasse är muslim ut i fingerspetsarna, kan lösa Rubriks kub och sjunger i duschen. Han har blivit en keps-människa i sommar också. En väldigt nyfiken sådan.

»Oj. Sorry. Jag var bara tvungen att fråga en sak. Menade inte att ...« Han kastar en blick på kroken där min slöja hänger.

»Ingen fara.«

»Har du fått antagningsbeskedet än?« Jag pekar på de väl utspridda datordelarna.

»Datorn kraschade. Och mobilen var död. Jag laddar den nu.« Det är sant. Teoretiskt sett om inte annat.

»Wow, bra timing. Öh. Jag kommer igen i eftermiddag. Om det är okej.«

»Bra idé.«

»Lycka till.«

»Tack Hasse.«

Ibland funderar jag över den där återkommande drömmen jag har. Allt utspelar sig i gryningen på ett café. En liten

flicka tassar fram och viskar att hon inte hade levt utan mig. Hon håller fram en trasig pappersbit och en kulspetspenna. Med ett varmt skratt svarar jag att ingen vill ha min autograf men hon ska förstås få den. En kram också. Mamman bjuder på lyxfrukost. Bagels. Nutellapannkakor. Muffins. Syltkakor. Drömmar. Hopplösa drömmar.

Hasse möter Jenna i trappuppgången. För att vara två varelser av samma art är jag och Jenna fruktansvärt olika. Ändå älskar vi varandra. Otippat nog delar vi dessutom en primitiv hobby. Fiske. Vi åker ut i gryningen med Jennas farfars kompis sons gula motorbåt. Sista biten ror vi. Två knäpptysta timmar ägnas åt dedikerat fiske och idag lyckas vi dra upp tre abborrar. När vi är nöjda slänger vi ner de stackars krabaterna från plastspannen ut i sjön igen. Ses Benny, puss Bobby, ha ett bra liv Bullan.

»Så vad hittar du på i höst Akila?« Jenna snor upp sitt blonda hår i en tofs medan hon tuggar ogenerat på dagens hembakade bananmuffin. Hon kan inte uttala mitt namn. Jag har svårt att avgöra om jag bryr mig eller inte. Samma sak gäller guldkorset som alltid hänger som fastklistrat kring hennes hals. Jag vet inte. Jag vill inte bry mig. Ändå är det frestande.

»Jag vet faktiskt inte.«

»Vad vill du göra?« Jag tänker efter en stund.

»Bota cancer?« Jag plus ironi är definitivt inte sant.

»Jo, men doktorera kanske? Det hade väl varit häftigt.«

Jenna ler vänligt mellan tuggorna.

»Doktor Akila Tamer. Eller varför inte professor Akila Tamer? Låter väl coolt!«

»Doktorera är nog mer för dig.« Jag utelämnar att mitt hjärta brister lite grann.

»Tack för bananerna förresten. Du fastar eller? Annars har jag massa fika här.« Jag nickar.

»5:2 all over. Typ.»

»Dömer du de som inte fastar?«

»Dömer du de som inte går i kyrkan?«

»Hallå, det är fusk att kontra med en motfråga!« Jag skrattar.

»Nej, jag dömer inte.«

»Bra. Inte jag heller.»

»Tummis?«

»Sure.« Vi tummar hederligt.

Ibland funderar jag på vad som skulle hända om jag drog av min slöja. Hypotetiskt, alltså. Slängde den i sjön. Lät den dela abborrharnas öde. Höll ett tal. Spelade »Requiem For a Dream« och släppte taget. Skulle Jenna uppskatta det? Något intelligent väsen djupt inom mig säger nej. Vissa jordevarelser kanske. Inte Jenna. Jenna. Godhjärtade Jenna.

När jag kommer hem i mina rosa gummistövlar och den matchande regnkappan möts jag av Hasse. Slöjan är åtminstone på nu.

»Hallå, hallå.« Jag ler förvånat.

»Kom du in? Ska du bli läkare?«

Jag laddar med ett andetag.

»Nope.« Besvikelsen infiltrerar återigen min hjärna. Jag mår illa.

»Vad ...« Hasses ansiktsuttryck är rena grekiskan. »Vad skönt ändå.«

»Va? Hurdå skönt?«

»Då stannar du ju här ett år till.«

»Jag gör väl det.«

»Jag hade saknat dig. Jag tycker om dig Akila.« Jag småler förvirrat och funderar på om fastan gjort oss båda lite snurriga i huvudet ändå.

»Okej.« Jag nickar och vinkar iväg honom. Sedan moppar jag det färdigmoppade köksgolvet.

Ibland funderar jag på varför vi vill det vi vill. Finns det någon garanti för att det inte bara är andras uppskattning vi vill åt? Jag tror det är lycka vi strävar efter innerst inne. Lycka. Lycka utan S på slutet. Framgång mäts inte i lycka. Lycka mäts inte i framgång. Med vänliga hälsningar, världens största hypokrit. Jag erkänner, livet som helnöjd tiggare lockar mindre än den beundrade men deprimerade multimiljonärens.

Eid al-Fitr närmar sig. Jenna tackar nej till att fira med oss. Hon petar nervöst på guldkorset och mumlar att hon skulle känna sig som en Julius Rosenberg. Jag konstaterar att vi i regel inte tar död på människor. Hon rodnar.

»Fastebrytarfesten? Jag har ju svullat hela sommaren ...«

»Det behöver du ju inte säga!«

»... och din släkt verkar lite udda.«

»Va? Varför det?«

»Hussein, eller vad han heter. Min frisör sa att han är förlovad med en liten flicka eller något. Och så är det din morfar som typ vägrar ta kvinnor i hand. Alla säger det, i alla fall.« Passivt känner jag hur min hjärna nedgraderar Jenna.

»Hasse? Haseeb heter han, inte Hussein. Och 'alla' har inte nödvändigtvis rätt.«

Tystnad. Hemska tystnad.

»Så det är inte sant?«

»Vem är ens 'alla'?« Jordens sex miljarder människor?
Frisören?

»Vet inte riktigt men spela roll vem alla är, om det nu är sant?«

»Jadu, *spela roll* om det är sant eller inte?«

»Jag tycker bara det är ... fel.«

»Morfar är död. Och Hasse har en pojkvän.«

Vi fångar inga fiskar den morgonen.

Ibland funderar jag på hur mitt liv hade varit utan tron. Tomt? Enkelt? Samtidigt som jag känner mig som en förvirrad stackars magnet mellan två starka sydpoler vet jag att det multikulturella format mig. Morfar sa alltid att jag är en lerkruka drejad av olika kulturer. Med det kommer ett ansvar att stå upp mot det onda. Vad det betyder känns lite diffust. Jag tar den säkra sidan, kämpar mot ungefär allt ont. Tack och lov har jag mina änglar i kampen mot både främ-

lingsfientlighet, sockerberoende och tåmördartrösklar. Min familj. Fina familj.

Eid al-Fitr firas traditionellt genom att vi i familjen tränger ihop oss hemma hos mormor och äter tills vi storknar. Det slår mig när jag öppnar dörren att mormor påminner om en klassisk häxa. Mormor sitter i rullstol, är pinnsmal och har afasi. De gula kanintänderna, oförmågan att prata, lukten av fisk – häxkriterierna är uppfyllda. En våg av dåligt samvete suddar bort känslan när jag får syn på sidenklänningen som ligger på sovrumsgolvet. Hon måste ha misslyckats med att ta på den. Jag kramar henne hårt och berömmar hennes fula silverhårband. Hon frågar om jag vill ha det.

Några timmars schemalagd glädje passerar innan det plingar på dörren. Hasse undrar vem det kan vara. Mamma kontrollräknar förvirrat alla familjemedlemmar. Mormor ler. Själv tar jag initiativet för att dörrplingaren inte ska förbli ett mysterium.

»Jenna?!« Jag är övertygad om att det lika gärna kunde varit ängeln Gabriel, jultomten eller Buddha. Förvåningsgraden hade varit densamma. Jenna vrider på sig.

»Hej, alltså, förlåt att jag stalkade adressen och sorry att jag inte förvarnade mer. Du var off-line.« En kristen krabat tänker fira Eid al-Fitr med oss. Jag borde ha förvarnat familjen.

»Öh, ingen täckning här. Men hur kom du hit?«

»Åh, jag har tagit körkort!« Jennas ögon glittrar.

»Wow!« berömmar jag.

Vi står där en stund, i ordlösheten. På något undermedvetet plan sprudlar luften av kommunikation.

»Förlåt.« Jenna ger mig en kram.

»Hoppas du är hungrig.«

Jenna snor av sina svarta Converse medan jag smiter in i köket för att förvarna folket. De välkomnar henne med förvånad glädje. Jag pustar ut och njuter av synen. Jenna tar glatt för sig av maten, skrattar med Hasse och spelar kort med mormor. Hon läser till och med en kort men vacker Koran-vers om stjärnorna och månen. Efteråt fingrar hon på sitt guldkors, men konstaterar att det var en vacker text.

Mormor rullar fram till pakethögen och kämpar för att få upp det till synes finaste paketet. Det är inslaget i grönt papper med ett guldband. Hon lyckas fiska upp det och rullar bort till Jenna.

»Dun.«

Jenna avbryter förvirrat sitt kortspelande. Hon kastar en blick på mig. Mitt leende når inte ögonen.

»Dun.«

»Jag tror hon menar att du ska ha den.« Mammans ord tystar alla. Jenna skakar generat på huvudet.

»Men jag ... eller ...« Jenna ser ut som om en svältande människa just erbjudit henne sin sista brödlimpa. Lite så är det, tänker jag i tystnaden. Morfars halvmåne. Jenna kommer få morfars halvmåne.

»Tack så mycket.«

Vi attackerar efterrätten tillsammans. På kvällen promenerar vi i månskenet. Mormor får äran att hänga med i rull-

stolen. Jenna kör henne omsorgsfullt och sakta längs grusvägen. Själv går jag baklänges några steg före för mormors skull och tvingas anstränga mig för att inte snubbla i klackskorna.

»Så hur känns det?«

»Bättre än jag trodde.«

»Härligt.«

»Det är konstigt egentligen, men det känns så ... tryggt. Eller, okonstlat liksom. Och mysigt förstås.« Jag skrattar till.

»Härligt. Jag är glad att du kom.«

»Jag med, faktiskt. Var rädd att det skulle kännas fel att vara här. Hypokritiskt.« Mormor ser medvetet oförstående ut.

»Jenna är kristen.« Min förklaring får mormor att rycka på axlarna.

»Korka. Korka fun. Korka fin.«

»Jag tror hon säger kyrka fin. Ska du öppna paketet förresten?«

»Jag vet inte om jag vågar.« Mormor ger ifrån sig ett konstigt läte och nickar hektiskt. Jenna skrattar varmt.

»Jag ska öppna det, jag lovar.»

»Enti. Vanta tid.«

»Vänta inte en lång tid med att göra det?« Mormor nickar återigen nöjt åt mitt förslag.

Ibland funderar jag på tidens makt. Ingen verkar hänga med i sitt eget liv. Alla verkar vilja skruva ner tempot en aning. När en snubbe med glasögon tjockare än säkerhetsdörrarna på Ica gjort entré och förklarat allt som kan förklaras om

tid ur ett vetenskapligt perspektiv kommer en fråga återstå:
Varför går den så fort? Tid. Magiska tid.

I enlighet med tidens oskrivna regler blir det augusti. Det är måndag. Mycket har hänt. Ändå minns jag kvällen med mormor, Jenna och klackskorna som om det var igår. Jag har just slängt mig i soffan med en bok när det plingar på dörren. Jenna är dyngsur. Vattnet droppar ner från hennes hår, ner längs den svarta regnkappan. Morfars halvmåne hänger kring hennes hals idag. Jag undrar om hon vet att guldet är äkta.

»Förlåt Akila.« Hon är tårögd. Jag ser det först nu.

»Va? Vadå, förlåt?«

»Dom ringde. Jag har fått en reservplats. Jag flyger imorgon.« Jag förstår ingenting.

»Vadå, reservplats? Och vadå, förlåt?« Jenna ser lidande ut.

»Läkarlinjen. Jag sökte och jag har fått en reservplats. Och jag är inte dum i huvudet, jag vet att du ville in. Jag pratade med Haseeb också.« Min hjärna kan inte riktigt bearbeta informationen.

»Va? Jaha, grattis, eller, va? Vänta, varför sa du inget?«

»Jag trodde inte att jag skulle komma in. Jag har ju typ lika många hjärnceller som lactobacillus plantarum känns det som. Och dessutom sökte jag bara för att. Jag vet inte ens om det är rätt.« Det snurrar i mitt huvud. Mitt livs dröm. Min dröm. Inte Jennas. Eller?

»Akila, om jag hade kunnat skulle jag gett platsen till dig. Lovar.«

»Vad ... vad sjutton är lactobacillus plantarum?«

»Akila! Vi hade ju nästan samma betyg! Och du kommer väl ihåg religionsläraren? Han som gav dig ett D på uppsatsen om islam och E i religion? Tänk om vi haft någon annan.«

»Tack för påminnelsen.«

»Men det är bra också, det betyder ju att du var nära.«

»Mm.«

»Du kan väl komma efter nästa år? Och om du är i Umeå så får vi ses.«

»Vi kan ju hoppas.«

»Hejdå. Vi hörs.«

Jag svarar inte utan nickar blankt. Hela min kropp känner den. Det är säkert planetens sämsta egenskap. Evolutio-
nen måste ha glömt att rensa bort den. Avundsjukan. Där står Jenna med morfars guldhalvmåne om halsen, redo att börja på läkarlinjen. Varför är det inte jag?

Ibland undrar jag om världen är deterministisk trots allt. Att vi inte är mer än krocketklot som rör oss i den riktning vi blivit puttade. Att vi inte kan ändra riktning förrän någon annan klubba puttar oss – eller när vi krockar in i en annan boll. Muslim ut i fingerspetsarna ena dagen och agnostiker den andra. Ibland vet jag inte vart jag ska ta vägen. Jag vill tillbaka i tiden. Bort. Ut. Ner för trappan. Mot lekparken. Gungorna. De nostalgiska gungorna.

»Hej.« Jag kollar upp. Uppflugan i mina egna tankar har jag inte ens märkt att någon satt sig bredvid mig. Undrar vem denna medgungenär kan vara.

- »Öh. Hejhej.«
- »Du är nyinflyttad, va?« Det är en liten tös med flätor.
- »Jag kom förra året. Gick ut trean här.«
- »Just det. Jag känner faktiskt igen dig fast ni med slöja ser ju likadana ut ungefär tycker jag. Så vart flyttade du från? Syrien eller?« En liten fördomsfull tös med flätor. Jag småler.
- »Smestan.«
- »Aha, typ som Pakistan då.« En liten fördomsfull tös med flätor som borde kika i sin geografibok.
- »Mja, Eskilstuna.«
- »Va? Vadå, Eskilstuna? Är du svensk? Eller flyttade du runt typ?«
- »Jag är uppväxt i Sverige.« Jag nickar som en entusiastisk lärare till sina lågstadieelever.
- »Är det därför du pratar så bra?« Hon ler naivt, övertygad om att jag är lycklig över komplimangen.
- »Antar det.«
- »Det kommer inte så många som du hit. Inte förrän senaste året. Och nu, massa flyktingar. Flyktingvågen och allt. Jag har sån medkänsla liksom. Bara att säga hejdå alltså, det måste vara så jobbigt.« Jag blinkar.
- »Säga hejdå?« Hon svarar inte men ser storögt på mig. Jag känner mig som en babian på ett zoo.
- »Men jag tänkte ge läxhjälp på fredagar så om du vill komma är du välkommen och jag ska baka lussebullar också. Det är en svensk tradition, så du vet.« Jag sitter kvar, som förfrusen, och följer henne med blicken medan hon går

iväg, river ner ett nya-tider-plakat och ger en tia till tiggaren utanför Maxi.

Ibland känner jag mig som en inkräktare. Ibland känner jag hur passivt aggressiva ögon klistrar sig fast vid min slöja, mitt ansikte, min tro. Det värsta är att jag inte kan veta vad de tänker. Vill de omvända mig? Vill de att jag ska försvinna? Vill de faktiskt ha något att störa sig på? Ingen aning. Jag frågar inte. Ibland är det värre än så. Ibland är det medlidande jag ser i deras rovdjursögon. Medlidande. Outhärdligt medlidande.

Jag måste anstränga mig ovanligt mycket för att fånle på jobbet. Tröttheten och hungern smyger sig på. När jag äntligen kommer hem har jag tappat lusten för allt. Jag öppnar kylskåpet i hopp om att det ska pigga upp mig. Längst fram står ett juicepaket. Multivitaminjuice med lactobacillus plantarum.

Jenna. Ingen Jenna. Ingen framtid. Jag lägger mig dramatiskt på golvet igen. Och när jag känner mig som allra minst, det är då de kommer. Tårarna. De syns knappt i spegeln men de är laddade med handlingskraft. Jenna. Jag vet vart jag vill. Vart jag måste. Klockan är bara två. Jag ringer Hasse. Snälla Hasse, svara. Säg inte att din mobil är död.

»Hallå?«

»Hasse?!« Jag snyftar och inser att jag borde dra ner på dramat innan jag skrämmer livet ur någon.

»Akila? Vad är det? Har det hänt något? Är du okej?«

»Nej. Hjälp mig.«

»Va? Visst! Vad är det?«

»Snälla, hämta mig och kör mig till kyrkan.« Han stannar upp.

»Till kyrkan?«

»Snälla.«

Jag springer ut ur lägenheten och torkar tårarna i bilen. Hasse kollar kritiskt på mig. Frågar om jag är okej. Om något hänt.

»Kör nu bara!«

»Okej! Men ska du inte lugna ner dig och ...«

»Men kör!«

Vi närmar oss den mäktiga kyrkan. Hasse ber mig desperat att inte gå in. Jag förstår inte varför. Hur ska kristna och muslimer någonsin inse att vi är lika mycket värda om vi inte får besöka varandras heliga platser? Om vi inte vågar släppa in varandra? Svart hjärta lika rött som vitt. Muslimskt hjärta lika rött som kristet. Det är dags att bryta gränserna.

»Akila, folk kommer stirra!« Hasse hinner inte avsluta meningen innan jag slår igen dörren. Jag förstår att han inte tycker muslimer hör hemma i kyrkan. Jag bryr mig inte. Jag springer.

Med stapplande steg tar jag mig in i den heliga byggnaden. Varenda kristet öga stirrar på mig. Hasse hade rätt. Deras blickar är inte direkt välkomnande. Kantorn spelar »Den blomstertid«. Tonerna påminner om skolavslutningen. Sakta går jag framåt längs mittgången. Det känns som luciatåget i fyran.

Jag får äntligen syn på Jenna. Den gröna favoritklänningen, resefrisyr, halvmånen om halsen. Hon står längst fram

Samklang

och jag ställer mig tillslut bredvid. Jenna besvarar min blick. Ler lite för mycket. Strålar. Skrattar. Läger sitt guldkors i min hand. Jag lovar att vårda det. Lovar att komma efter henne någon gång. Kanske nästa år. Kanske kan det bli så. Kanske inte. Och äntligen kan jag tänka igen.

Ibland flyter jag bara med i samklang med allt. Man hör fåglar sjunga, med mångahanda ljud. Ibland släpper jag taget. »Skall icke då vår tunga, lovsäga Herren Gud?« Ibland tillåter jag mig själv att bara vara. »Min själ, upphöj Guds ära, stäm upp din glädjesång!« Jag bara är. »Till den som vill oss nära.« Vi bara är. »Och fröjda på ...«

Musiken slutar abrupt när den skäggiga kantorn får syn på mig. Vänta. Har jag fortfarande banandräkten på mig?

Det blir tyst. Jag och Jenna ser på varandra.

»... en gång!« sjunger vi i helt olika tonarter.

Och ändå är det vackert.

JURYNS MOTIVERING: Akila arbetar som reklambanan på torget men vill egentligen komma in på läkarlinjen. Folk blir förvånade över att hon pratar bra svenska, fast hon är från Eskilstuna. Inte ens bästa vännen Jenna verkar förstå hur det är att bära sitt utanförskap synligt på kroppen – eller gör hon? *Samklang* är en varm berättelse om drömmar, tro och vänskap. Med humorn som vapen ställer författaren fördom efter fördom på huvudet i denna lilla samtidsparla.

GABRIEL

ZETTERSTRÖM

*Jag är 20 år och
har OCD*

ALLT JAG VILL är att skriva en roman. En roman som berör och omskrivs. En superbegåvad 20-åring kommer från ingenstans och slår litteratursverige med häpnad. Han som tänker tankar ingen tänkt, skriver ord ingen skrivit.

Hur gör jag? Jag försöker läsa men bokstäverna blir till en röra och min blick lyfter snabbt mot något mer intressant, typ stearinljuset på soffbordet. Mina händer lägger snart ifrån sig Knausgård och plockar upp telefonen. Facebook. Instagram. Mystorys på Snapchat, enkelt att ta in, lätt information att bearbeta.

Stängde jag verkligen av spisen?

Jag är otroligt intresserad av det amerikanska presidentvalet.

Allt jag vill är att plöja igenom New York Times-artiklar på temat »*How fascism comes to America*«. Men jag kan inte behålla fokus. Till och med när jag sitter och skriver blir allt annat så mycket mer intressant. Hur många av böckerna i mammas bokhylla handlar egentligen om konst? Borde jag ta en glasflaska Peroni som står i kylan? Jag är trots allt 20, har köpt den på Systemet själv. Första gången jag kom in på Systemet kände jag mig som en främling. Folk iakttog mig, de såg någon som var på ett ställe den inte skulle vara. En outsider. Som när miljöminister Lena Ek bjöd in till finmiddag inför en stor miljökonferens i Stockholm. Toppolitiker, diplomater och tjänstemän som arbetat med miljöfrågor bjöds in. Så även den tidigare jordbruksministern Margareta Winberg. Som aldrig dök upp. Inbjudan hade skickats till en 67-årig kvinna i Sundbyberg, med samma namn som jordbruksministern. Den andra Margareta Winberg dök mycket riktigt upp, utan att ana att något inte stod rätt till. Av jordbruksministern syntes inget spår. Första gången jag kom in på Systemet var jag pensionären Margareta Winberg.

Läste jag verkligen ytterdörren?

Margareta Winberg nämndes som en tänkbar efterträdare till Carlsson, eller om det var Persson. Som jordbruksminister var hon väldigt duktig, som ambassadör i Brasilien tydligen mindre lyckosam. Min farbror är diplomat och jobbade där, fram tills att han blev rånad i hemmet, bunden i badkaret, naken med en pistol mot tinningen. Dagen efter

satt han på första bästa plan till Sverige. Bort från rånare och pistoler i badkar, bort från Margareta Winberg.

Jag älskade Brasilien-VM. Det var den första sommaren med henne. Första gången vi hånglade var när Kamerun skämde ut sig mot Kroatien. Alexandre Song blev utvisad, tror till och med det blev bråk inom laget efteråt. Att det alltid ska bli sådana historier kring afrikanska lag. Var den första, sista och enda chansen till en riktig framgång 2010 när Uruguay fuskade bort Ghana? När Asamoah Gyans straff steg mot den sydafrikanska vinterhimlen och i samma sekund sköt miljontals afrikanska drömmar i sank? Kommer den chansen aldrig igen?

Sedan fick jag veta att under perioden vi hade börjat hålla på, tre dagar innan vi hånglade första gången efter att varit nära flera veckor i rad, så låg hon med en mycket äldre kille som hon matchat med på Tinder. Han pluggade på Handels och var juniorlandslagsman i basket. Allt jag inte är. Jag hatar honom, vill se São Paulo-rånare binda honom i badkaret, tvinga av kläderna, sätta en pistol mot hans tinning och trycka av.

Har jag för torra händer som måste smörjas in med salva direkt-direkt?

Förut hånglade vi för första gången den där sommarkvällen på klubben när Kameruns VM-öde beseglades av dem

själva. Nu hånglade vi för första gången tre dagar efter hon låg med en äldre Handelskille.

Det är märkligt hur svartsjuka snabbt övergår i hat. Hur kan man hata någon man aldrig träffat? Vad är ens hat? Är det föreställningen om den här killen jag hatar, mer än hans person? Han kan ju inte ha vetat om att jag skulle bli kär i henne? Varför hatar jag honom? Svartsjuka och hat är kanske inte rationellt. Tänk vad mycket i livet som inte är rationellt. Och vilka utgångar det får. Asamoah Gyan, om han inte låter känslorna ta överhanden, sätter självklart den där straffen i den sista övertidsminuten. Pensionären Margareta Winberg inser nog snabbt att hon inte har på den där midagen att göra. Jag förstår att jag inte har rätten att sitta och önska livet ur människor jag aldrig träffat, ändå tar jag mig den.

Jag går och kontrollerar spisen. Den är avstängd, verkar det som. Men kan jag vara riktigt säker? Står och tittar på den ett tag. Ingenting lyser.

Varför skulle dörren inte vara låst? Det är ju inte mitt ansvar. Jag gick inte in i huset sist. Men vadå, nu när jag ändå tänkt tanken. Dumt att inte kolla efter. Jag rycker i handtaget. Låst. Rycker igen. Och igen. Sedan en gång till för man kan inte avsluta på ett ojämnt nummer.

Du måste stå emot.

Jag är 20 år och har OCD

Går och smörjer in mina torra händer, kollar spisen en gång till. Visst kollade jag inte riktigt ordentligt förra gången.

JURYNS MOTIVERING: *Jag är 20 år och har OCD* är en våldsamt underhållande hälsning från en hjärna där tankeverksamheten går på högvarv. Författaren tar oss från det amerikanska presidentvalet till Systembolaget till fotbolls-VM i Brasilien, via olycklig kärlek, Tinder och Margareta Winbergs bortkomna namne. Är tankeströmmen bara ett sätt att stänga ute andra, jobbigare tankar? Kanske, kanske inte. Hur som helst har vi här att göra med en författare som förmår skapa kreativ ordning i galenskapen.

